

GÖTEBORGS 8:E
BAPTISTFÖRSAMLING

VÅR VÄDJAN OCH VÅRT HOPP

Matt 6:13b • Predikan G8B 2026-07-26 (Fågelberg) • Johnny Lithell

INLEDNING

Nu har vi kommit till den sista predikan i den här serien där vi går igenom Herrens bön, och på sätt och vis gör det mig lite stressad. För det finns så mycket att säga när det handlar om bön. När vi har gått igenom Herrens bön, en rad i taget, så har vi visserligen fått med den mest grundläggande undervisningen i vad vi ska be, men jag har nästan inte sagt någonting om bön mer generellt. Men idag, när vi ska titta på avslutningen till Herrens bön, ger det oss en möjlighet att också dra några lärdomar om bön generellt.

I förra veckans gudstjänst läste vi Hannas lovsång, i Första Samuelsboken 2, där hon prisar Gud för hans godhet och vishet och allmakt. Men minns du varför hon bad? Varför prisade hon Gud på det sättet?

I det första kapitlet beskrivs två saker med stigande intensitet: dels hur Hanna var bedrövad och dels hur hon bad. I vers 8 står det att hon grät. Sedan står det i vers 10 att hon var ”djupt bedrövad” och ”bad till Herren under häftig gråt”. I vers 10 står det att hon bad, och sedan i vers 15 står det att hon utgöt sin själ.

Hon längtade efter ett barn, eftersom hon inte hade kunnat få något. Så hon vände sig till Gud med sin smärta och vädjade och utgöt sin själ.

Gud svarade på hennes bön och hon fick föda en son – det är därför Hanna prisar Gud i det andra kapitlet. Och det var inte vilken pojke som helst, utan det var Samuel, som blev både domare och profet och som kom att bli en landsfader för Israel under en svår tid.

Det är en historia som lär oss mycket om bön. Gud ger sina goda gåvor som svar på bön. Han ville ge Israel en gudfruktig ledare som skulle smörja landets två första kungar. Men det börjar med en kvinna som lever i skam och smärta. Och han ger folket sin gudfruktiga ledare som ett svar på att denna bedrövade kvinna utgöt sin själ.

Vänner, det finns så mycket att säga, men låt oss lägga märke till hennes iver. Låt oss se den djupa sorg som gång på gång för henne till Herren i bön.

Alldeles, alldeles för ofta när jag hör mina egna böner låter de så affärsmässiga. Oengagerade. Torra. Jag har också upplevt smärta och sorg, men jag tror inte att jag någonsin bett med en sådan iver som Hanna. Vad beror det på? Vad är det som gör att vi inte ber till Gud med större intensitet? Beror det på att vi egentligen inte tror att han kommer att svara? Att vi inte har något större hopp när vi ber? Eller beror det på att vi kanske inte bryr oss så mycket? Eller beror det på att vi egentligen inte vet vad vi vill? Eller beror det på att vi har felaktiga uppfattningar om Gud, att han inte bryr sig så mycket om vad vi ber?

Vad det än beror på vill jag fästa vår uppmärksamhet på två saker när vi nu tittar på avslutningen i Herrens bön. Två lärdomar vi kan dra från den. Dels att avslutningen är ett uttryck för vår vädjan och dels att den är ett uttryck för vårt hopp. Vår vädjan och vårt hopp. Det är mina två predikopunkter.

Är avslutningen biblisk?

Men – innan vi kommer dit måste jag snabbt kommentera frågan om den här avslutningen är biblisk eller inte. Att den är biblisk är ingen tvekan om eftersom allt vi säger antingen redan finns i bönen eller tydligt i andra bibeltexter. Till exempel kan man läsa kung Davids bön i Första Krönikeboken 29 och se att avslutningen i Herrens bön är som en sammanfattning av vad David ber. Men finns den i Bibeln?

Den finns inte med i våra moderna, svenska översättningar. Det beror på att de grekiska handskrifter som vi tror är de äldsta och viktigaste inte har med den. Däremot finns den i andra handskrifter och därför finns det vissa biblar som har den med i den 13:e versen. Jag tror att det är en rätt bedömning att avslutningen inte ska vara med i Bibeln. Samtidigt kan vi se att den mycket tidigt användes som en avslutning till Herrens bön, kanske till och med innan Uppenbarelseboken skrevs. Den finns med i Didaché (8:2), som de flesta tror är äldre än Uppenbarelseboken. Så den är utan tvekan antik. Samtidigt finns flera viktiga kyrkofäder som inte verkade bekanta med den (Tertullianus, Cyprianus, Origenes, Augustinus). Därför är det rimligt att vi har med den i vår gudstjänst och försöker att förstå vad den betyder, samtidigt som vi inte har med den i Bibeln.

Så, låt oss försöka förstå vad den betyder. Varför är den viktig för oss? Vad är det vi säger när vi ber den? ”Ditt är riket. Din är makten och äran i evighet. Amen.” Två punkter alltså: den är ett uttryck för (1) vår vädjan, och (2) vårt hopp.

I. VÅR VÄDJAN

Här vill jag att du ska se att den här avslutande lovprisningen i själva verket är en vädjan. Jag vet inte om du tänkte på det när jag läste från Svenska Reformationsbibeln, men texten börjar med ordet ”för”:

Matteusevangeliet 6:13b (Sv Reformationsbibeln 2016)

¹³ [...] **för** riket är ditt och makten och härligheten i evighet. Amen.

Det är ännu ett viktigt litet ord som har försvunnit när våra översättningar moderniserats. Vi har inte med det i den översättning som vi ber i gudstjänsten varje vecka.

Vad betyder ”för”? I det här sammanhanget anger det en orsak. Varför ska Gud höra vår bön? Varför ska han svara på bönen att hans namn ska bli helgat? Här är orsaken! Därför! Det här är anledningen till varför du ska låta ditt namn bli helgat, ditt rike komma, din vilja ske; det här är orsaken till varför han ska ge oss det bröd vi behöver, förlåta våra synder och rädda oss från det onda. ”För, riket är ditt och makten och härligheten i evighet.” Därför.

Vad vi har här, med andra ord, är en vädjan. Det är ett argument.

Det är något som är mycket bibliskt som vi i stort sett förlorat i vår svenska kristenhet. Och även om det inte alls är välutvecklat i Herrens bön finns det ändå med. Vi ger anledningar för varför Gud ska svara på vår bön. Bibeln är full med exempel på gudfruktiga människor som vädjar till Gud som en del av deras bön (vi ska återkomma till det).

Isaac Watts, A Guide to Prayer

Den välkände hymnförfattaren Isaac Watts skrev inte bara hymner, han skrev också många böcker, bland annat en bok om bön: *A Guide to Prayer*. Där börjar han med att lista olika sorters böner i åtta kategorier: *invocation* (åkallan), *adoration* (lovprisning), *confession* (bekännelse), *petition* (bön/begäran), *self-dedication* (överlåtelse), *thanksgiving* (tacksägelse) och *blessing* (välsignelse). Jag tror att även om vi kan ha mycket att lära i dessa sju kategorier har han alltså också med en åttonde som han kallar *pleading*, som jag översätter till vädjan.

Han menar alltså, med gott stöd från Bibeln, att vi inte bara kommer till Gud och uttrycker vår bön eller begäran, nej, vi har också en helt egen kategori där vi vädjar till Gud att han ska höra vår bön och ger skäl till varför.

Därefter ger han sju kategorier av vädjan. Sju sätt där vi träder fram inför Gud på ett "brinnande men ändå ödmjukt sätt" (*fervent yet humble manner*).

1. Utifrån storheten i våra behov

För det första: vi vädjar till Gud och ger argument utifrån storheten i våra behov. Du minns Hanna, som levde i sorg och skam. Hon bad till Gud i häftig gråt. Eller för all del kung Hiskia som bad till Gud om räddning eftersom hela landet annars skulle bli utplånat. Eller du och jag som ber om en väckelse i Sverige eftersom annars kommer evangeliets ljus helt att slockna och miljoner människor lida under Guds fördömmelse i evighet.

2. Utifrån fullkomligheten i Guds natur

Den andra kategorin Watts nämner är att vi vädjar utifrån fullkomligheten i Guds natur. Vi vädjar att han ska höra på grund av att han är den han är. Han är oändlig i godhet! Han är full av nåd! Han är allsmäktig, kung över allt. Det är vad vi har här, i avslutningen till Herrens bön. För, ditt är riket och makten. Vem skulle vi annars gå till om inte universums allsmäktige kung?

3. Utifrån Guds relation till oss

Den tredje kategorin är att vi vädjar till Gud utifrån hans relation till oss. Är du inte min skapare? Har du inte skapat mig och satt mig här? Har du inte tagit upp mig som en del i ditt folk som du lovat att beskydda och bevara? Är jag inte ditt barn?

4. Utifrån löfterna i det Nya förbundet

Den fjärde kategorin är lik den tredje. Det är att vi vädjar utifrån alla de löften gett oss, särskilt i det Nya förbundet. Han har lovat att om vi först söker Guds rike och hans rättfärdighet ska vi få allt det andra också. Han har lovat att vi inte ska bekymra oss för vad vi ska äta och dricka och vad vi ska klä oss med. Han har lovat att han inte ska lämna oss eller överge oss. Vi ber dessa löften tillbaka till honom och påminner oss om vad han lovat.

5. Utifrån Guds ära

Den femte kategorin är att vi vädjar utifrån Guds ära. "Din är äran", som vi säger i vår text. Vi vädjar att han ska höra vår bön för sitt eget namns skull. Vi är en del i hans folk. Vi är förbundna med honom och vi önskar att hans namn ska bli förhärligat och inte hädat eller nedvärderat.

6. Utifrån tidigare erfarenheter

Den sjätte kategorin är att vi vädjar utifrån tidigare erfarenheter, både våra egna och andras. Vi påminner oss om hur han har bevisat sin trofasthet gång på gång och hur han räddat sitt folk ur de mest hopplösa av situationer. Vi påminner oss om hur han delade havet och hur han lät manna regna från himlen. Vi påminner oss om hans forna under, både i vårt eget liv och genom historien.

7. På grund av Kristus

Den sjunde kategorin Watts nämner skulle jag inte säga att det är en egen kategori utan något som ligger till grund för alla andra kategorier av vädjan. Det är att vi kommer till Fadern i Jesu namn och på grund av hans försonande verk. Eftersom Kristus burit min fördömmelse kan jag komma till Fadern som min himmelske Far. På grund av Kristus har jag fått en sons rätt att kalla Gud för min Fader. All min bön är en völdoft inför Fadern på grund av Kristi lidande och offer och på grund av Kristi ständiga förbön för mig.

Så här har vi sex plus en kategori av vädjanden där vi bär fram vår bön och sedan vädjar och argumenterar för varför vår himmelske Fader ska svara. Lärdomen är att Fadern gläds av att hans barn kommer till honom, brinnande av iver och nämner våra angelägna böner och ropar och argumenterar och inte ger upp. Inte så att vi bara mumlar oss igenom några saker som vi hittar på och som vi knappt kan komma ihåg att vi har bett för.

Psalm 35

Det finns många bibliska exempel man skulle kunna nämna – Mose, Abraham, Jakob, Job, Jeremia och många andra. Men det är framförallt ett återkommande mönster i Psaltaren. Lyssna till exempel på vad kung David säger i den 35:e psalmen,

Psaltaren 35:1-3 (SFB-15)

1Av David. Herre, kämpa mot dem som kämpar mot mig, strid mot dem som strider mot mig! 2Grip sköld och skydd och kom till min hjälp, 3dra fram spjutet och spärra vägen för mina förföljare. Säg till min själ: "Jag är din frälsning!"

Hur skulle vi ha uttryckt oss? "Herre, beskydda oss från allt ont, amen"? Så säger inte David. Han säger: "kämpa, strid, kom till min hjälp, dra fram spjutet, spärra vägen för mina förföljare" – han ber om beskydd på fem olika sätt. Han vädjar och ropar till Gud.

Psaltaren 35:4-8 (SFB-15)

4Låt dem som vill ta mitt liv få skam och vanära, låt dem som planerar min olycka tvingas tillbaka med skam. 5Låt dem bli som agnar för vinden, låt Herrens ängel driva bort dem. 6Låt deras väg bli mörk och hal, låt Herrens ängel förfölja dem. [VARFÖR?] 7Utan orsak dolde de sin nätgrop för att fånga mig, utan orsak grävde de den för att ta mitt liv. 8Låt fördärvet drabba dem oväntat, låt dem fastna i nätet de lagt ut och falla i gropan till sitt eget fördärv.

Du ser vilken glöd, vilken intensitet. Han ber inte bara om beskydd, han ber om rättvisa. I den sjuttonde versen säger han "Herre, hur länge ska du se på?" Han vädjar till den Gud är. Gud är rättvis! Så varför griper han inte in? Varför väntar du?

Hör du hur han vädjar? Det finns mycket mer man kan säga om vädjan, men låt mig fråga: det som du ber om, är det verkligen något du vill ha? Vet du det själv? Har dina böner den här sortens iver? Har du funderat igenom varför Gud borde svara på din bön och har du lagt fram dina skäl?

Vänner, låt oss fråga oss själva: var är vår vädjan? Önskar vi verkligen det vi ber om? Var är vår iver? Var är vår kamp med Gud? När säger vi till honom som Jakob sa, att "jag släpper dig inte förrän du välsignar mig"? Eller som den brittiske missionären Hudson Taylor som bad under en natt att Gud skulle ge honom Kina eller låta honom förgås.

Albert Martin säger att en person som ropar att det brinner i huset har en naturlig sorts glöd. Om du verkligen vet att det brinner och att människor är i fara så kommer du att ropa med all kraft om och om igen tills du ser att människor lyssnar på dig.

Om vi verkligen tror att Gud finns; om vi verkligen tror att han är herre över himmel och jord och att all makt finns hos honom. Om vi tror att han hör oss och gläds över oss när vi kommer till honom i Jesu namn; om vi verkligen tror att våra böner motsvarar verkliga behov och är helt beroende av hans ingripande – om vi verkligen tror allt det så kommer vi inte bara att mumla våra böner utan engagemang. Det kommer att finnas i oss en iver och vi kommer inte att sluta be efter att vi nämnt vår sak. Nej, vi kommer att vädja. "Ge oss det vi behöver". "Förlåt våra synder." "Rädda oss från det onda." Varför? För att hans är riket och makten och äran i evighet.

II. VÅRT HOPP

Det leder oss vidare till den andra punkten som är betydligt kortare. Den första punkten säger att avslutningen i Herrens bön är ett uttryck för vår vädjan. Den andra punkten säger att den är ett uttryck för vårt hopp. Jag delar upp det i två underpunkter.

1. Guds allmakt

För det första: vi sätter vårt hopp till Guds allmakt. Vi säger "Ditt är riket. Din är makten och äran i evighet." Orden "riket" och "makten" uttrycker samma sak, nämligen Guds allmakt. Det är samma som vi har i Psalm 103:19 där David säger,

Psaltaren 103:19 (SFB-15)

¹⁹ Herren har grundat sin tron i himlen, hans rike råder över allt.

Vi kommer till vår himmelske Fader med gott hopp eftersom vi vet att vår himmelske Fader också är Allhärskaren. Det är fantastiskt att han är vår Fader, men om han inte vore allsmäktig så skulle vi inte kunna komma till honom med full förvisning om hans förmåga att ge oss vad vi behöver. Å andra sidan är det fantastiskt att han är allsmäktig, men om han inte vore vår himmelske Fader skulle vi ha den Allsmäktige till vår fiende. Men på grund av Kristus är den Allsmäktige också vår himmelske Fader. Hans är riket och makten. Det finns ingen bön som är för stor för honom. Han *kan* svara eftersom han är allsmäktig. Och han *vill* svara eftersom han är oändlig i godhet. Därför kommer vi till honom med hopp.

2. Vi vet hur det slutar

För det andra: vi kommer till honom med hopp eftersom vi vet hur det slutar. Vi säger: "Ditt är riket. Din är makten och äran *i evighet*."

Hans rike och hans makt är inte en historisk parentes. Det är inte som någon av våra mänskliga stormakter som oundvikligen kommer och går. Nej, hans rike kommer aldrig att förminska. Det kommer aldrig att omkullkastas. Det kommer aldrig att ruttna inifrån på grund av korruption och högmod. Det är för evigt.

Det innebär, å ena sidan, att vi kan vara realistiska när det gäller lidandet i det här livet. Vi behöver inte blunda och låtsas som att det inte finns. Vi måste inte tvinga oss själva att försöka ändra på verkligheten genom positivt tänkande. Vi kan acceptera lidandet som en del i det här livet, på den här sidan av härligheten. Vi kan vara realistiska och se hur det ser ut. Det finns verklig ondska och mörker och sjukdom och tragedi och sorger och tårar och det finns inget positivt tänkande som kan få det att försvinna. Det är bara så det ser ut.

Å andra sidan, som psalmisten säger, ska vi få bo i Herrens hus för evigt. Det innebär att vi också kan se på livet med en överjordisk optimism. Därför att vi vet att det kommer en dag då vi ska få resa oss upp ur våra rullstolar. Det kommer en dag då vi ska få återförenas med de bröder och systrar vi förlorat. Det kommer en dag då alla tårar ska torkas och ondskan inte finnas mer. Varför? För att hans är riket och makten och äran, *för evigt*.

I det här livet får vi lida. Jesus själv säger det. Men i likhet med Jesus som uthärdade lidandet för att nå den glädje som låg framför honom (Hebr 12:2) kan också vi härda ut. Paulus talar om "Vår nöd, som är kortvarig och väger lätt, bereder åt oss en väldig och överväldigande härlighet som väger tungt och varar för evigt" (2 Kor 4:17).

AVSLUTNING

Det innebär att vad som än händer, vad vår himmelske Fader än lägger på oss, så kan vi se det som en nöd som är kortvarig och väger lätt. För vi vet hur det slutar. För den som tillhör honom slutar det i hans hus. Hans är riket och makten och äran i evighet.